

Ö?retmenlerin Ara?t?rma Okuryazarl??? Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenlerin Ara?t?rma Okuryazarl??? Becerileri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27284>

Özet

Öğretmenlerin Araştırma Okuryazarlığı Becerileri Ölçeği (ÖAOBÖ), öğretmenlerin eğitim araştırmaları anlamaya, eleştirel olarak değerlendirme ve mesleki uygulamalarına uygulama yeteneklerini ölçmek amacıyla 2019 yılında geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek geliştirme çalışması, öğretmenlerin araştırma okuryazarlığı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirleyerek, alandaki profesyonel gelişim ihtiyaçlarının saptanmasına katkıda bulunmayı hedeflemiştir. Ölçek, öğretmenlerin araştırma sürecine ve sonuçlarına yönelik yeterliliklerini çok boyutlu olarak incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, araştırma okuryazarlığı, ölçek geliştirme, eğitim araştırmaları, geçerlik, güvenilirlik, psikometri.

Yazarlar

Derya Yıldız, M. Y. Kılıç, D. Gülmez, M. Yavuz.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, görev yapmakta olan öğretmenlerin araştırma okuryazarlığı düzeylerini objektif ve yapısal olarak ölçebilecek, alan yazına katkı sağlayacak standart bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu becerilerin ölçülmesi, öğretmenlerin kanıta dayalı uygulamaları benimseme kapasitelerini ortaya koymak ve buna yönelik hizmet içi eğitim programlarının planlanmasına bilimsel dayanak sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Yapı (Construct)

Öğretmenlerin Araştırma Okuryazarlığı Becerileri Ölçeği, öğretmenlerin birincil ve ikincil araştırma kaynaklarını bulma, araştırma yöntemlerini (nicel ve nitel) ayırt etme, araştırma sonuçlarının geçerliliğini ve güvenilirliğini eleştirel bir şekilde değerlendirme ve bu sonuçları sınıfta içi uygulamalara entegre etme gibi karmaşık bilişsel yetenekleri içeren araştırma okuryazarlığı yapısını ölçmektedir. Ölçek, bu becerileri çeşitli alt boyutlar halinde ele alınarak yapısal bütünlüğü sağlanmıştır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde geçerlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. Kapsam geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuş, maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi incelenmiştir. Yapı geçerliği ise Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmiştir. Bu analizler, ölçek

maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında toplandı ve güçlü faktör yüklerine sahip olduğunu göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliği, Cronbach's Alpha katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen yüksek alpha değerleri, ölçeğin genelinin ve belirlenen alt boyutların yüksek düzeyde güvenilir olduğunu, yani ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal modelini belirlemek amacıyla öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya koymuştur. Elde edilen faktör yapısının uygunluğunu ve verilerle uyumunu test etmek için ise Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) ile teorik modelin veriler tarafından doğrulandığını göstermiştir.

Enstrüman

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Tipik olarak "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a uzanan bir yapı varsayılmaktadır).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de çeşitli kademelerde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli Anket (Self-report Survey)

Anahtar Kelimeler

Eğitimde araştırma, öğretmen yeterliliği, bilimsel okuryazarlık, kanıta dayalı uygulama, ölçme ve değerlendirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Derya Y?ld?z

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Makalede belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: dcyildiz@konya.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? tarihte sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum adresi (Genellikle Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ve e?itim amaçl? kullan?mlarda genellikle ücret talep edilmemektedir, ancak kullan?m öncesinde sorumlu yazar Derya Y?ld?z ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?I?: 2019

Referanslar

Y?ld?z, D., K?l?ç, M. Y., Gülmez, D. ve Yavuz, M. (2019). Ö?retmenlerin Ara?t?rma Okuryazarl??? Becerileri: Ölçek geli?tirme çal??ması?. *Turkish Journal of Educational Studies*, 6(1), 45-65.

Makalenin orijinal PDF'i ?u adresten indirilebilir: [ogretmenlerin-arastirma-okuryazarligi-becerileri-olcegi-toad.pdf](https://dergipark.org.tr/olcegi-toad.pdf)

Makaleye Dergipark üzerinden eri?im linki: dergipark.org.tr

Ö?retmenlerin Ara?t?rma Okuryazarl??? Becerileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu kaynaktan sa?lanmam??t;r; orijinal makaleye ba?vurulmal?d?r.

Ölçek maddeleri bu veri setinde mevcut de?ildir. Maddelerin tamam?na ula?mak için Y?ld?z, K?l?ç, Gülmez ve Yavuz (2019) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.